

**Uchwała Nr III/ 15 /10  
Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim  
z dnia 15 grudnia 2010r.**

**w sprawie uchwalenia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na rok 2011.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym ( Dz. U. 2001 Nr 142 poz. 1591 z późn. zm. ), art. 4<sup>1</sup> ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ( Dz. U. 2007 Nr 70 poz. 473 z późn. zm.), art. 10 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii ( Dz. U. 2005 Nr 179 poz. 1485 z późn. zm.) Rada Miejska uchwala, co następuje:

**§ 1**

Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na rok 2011 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

**§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Nowy Dwór Mazowiecki

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej  
/-/ Krzysztof Bisiański

**Załącznik  
do Uchwały nr III/ 15 /10  
Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim  
z dnia 15 grudnia 2010 roku**

---

***Program Profilaktyki i Rozwiązywania  
Problemów Alkoholowych  
i Przeciwdziałania Narkomanii  
dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki  
na rok 2011***

**Nowy Dwór Mazowiecki, grudzień 2010 rok**

---

## Wprowadzenie

Profilaktyka uzależnień stanowi jedno z poważniejszych wyzwań jakie stoją przed instytucjami publicznymi, samorządem lokalnym i społeczeństwem.

Alkoholizm i narkomania są zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju społeczeństwa, rodziny a przede wszystkim dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym. To one najdotkliwiej odczuwają konsekwencje uzależnienia w rodzinie. Doświadczają agresywnych zachowań dorosłych, są zaniedbywane pod względem opiekuńczym i wychowawczym, częściej chorują, a w okresie późniejszym stanowią grupę podwyższonego ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia.

Ryzyko uzależnienia wśród młodzieży potęguje stres towarzyszący okresowi dorastania. Nie wszyscy potrafią radzić sobie z presją rówieśniczą, wymaganiami społecznymi, czy ograniczeniami stawianymi przez środowisko społeczne i zawodowe. W poszukiwaniu własnej tożsamości i akceptacji społecznej oraz nowych doświadczeń i mocnych wrażeń stykają się z nowymi sytuacjami. Jedną z nich może być używanie alkoholu, narkotyków czy innych substancji odurzających.

Zadaniem samorządu oraz osób zajmujących się zawodowo pomocą dziecku i rodzinie jest wspólne działanie na rzecz stworzenia jak najkorzystniejszych warunków umożliwiających dzieciom i młodzieży prawidłowy rozwój oraz zapewnienie pomocy rodzinie w sytuacjach kryzysowych.

Ważnym jest, aby podjęte działania były odpowiedzią na potrzeby społeczne, a ich realizacja przebiegała na jak najwyższym poziomie merytorycznym i organizacyjnym.

Biorąc powyższe pod uwagę, na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2007 r. Nr 70 poz. 473), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 r. Nr 179 poz. 1485 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005 r.) opracowano, **Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla**

## **Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na rok 2011, zwany dalej Programem.**

Cele i zadania Programu sformułowano w oparciu o wyniki przeprowadzonej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Nowym Dworze Mazowieckim, na zlecenie Urzędu Miejskiego, diagnozy problemów społecznych oraz dane statystyczne i informacje zebrane od instytucji i podmiotów działających w sferze pomocy społecznej i bezpieczeństwa a także doświadczenia w tym zakresie z lat poprzednich.

### **1. Realizatorzy Programu**

Realizatorem Programu będzie Burmistrz miasta Nowy Dwór Mazowiecki za pośrednictwem Wydziału Spraw Społecznych.

Program będzie realizowany we współpracy z podmiotami lokalnymi, z takimi jak:

- a) Radą Miejską Nowego Dworu Mazowieckiego (w szczególności: Komisją Porządku Publicznego, Zdrowia i Spraw Społecznych, Komisją Finansów i Rozwoju Gospodarczego, Oświaty, Kultury i Sportu).
- b) Wydział Edukacji oraz Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej Urzędu Miejskiego,
- c) Ośrodek Pomocy Społecznej,
- d) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- e) Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia,
- f) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- g) Straż Miejska Nowego Dworu Mazowieckiego,
- h) miejskie placówki oświatowe,
- i) Nowodworski Ośrodek Kultury,
- j) Nowodworski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- k) organizacje pozarządowe, media lokalne, spółdzielnie mieszkaniowe oraz inne podmioty o których mowa w art. 3.ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003r. Nr 96 poz. 873 z późn. zm.).  
oraz podmioty o charakterze ponadlokalnym:
- l) Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Mazowieckim,
- m) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- n) Izba Wyrzeźwień m.st. Warszawy,
- o) Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
- p) Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- q) Mazowieckie Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej,
- r) i inne.

## **2. Zasady zlecania zadań realizowanych w ramach Programu**

Zadania Programu będą zlecone do realizacji podmiotom posiadającym odpowiednie kwalifikacje, w tym organizacjom pozarządowym i osobom fizycznym, zgodnie z:

- a) ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 nr 96 poz.873 z późn. zm.); - (dotacje),
- b) ustawą z dnia 24 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) - (zakup usług, umowy zlecenia),
- c) ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240).

## **3. Dane statystyczne w zakresie problemów uzależnień i przemocy**

### **3.1. Dane ogólnopolskie**

Zgodnie z szacunkami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ok. 2% populacji stanowią osoby uzależnione od alkoholu, a 5-7% to osoby nadużywające alkoholu, tj. pijące ryzykownie i szkodliwie.

W Polsce, w rodzinach dotkniętych problemem choroby alkoholowej żyje ok. 3 mln osób, w tym ok. 1,5 mln stanowią dzieci. Około 2 mln osób to ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym. Szacuje się, że ok. 500 tys. polskich dzieci znajduje się w dramatycznej sytuacji, zagrażającej ich zdrowiu i życiu.

Jak dowodzą badania ogólnopolskie picie alkoholu przez młodzież jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym wśród młodzieży. Kontakt z alkoholem ma za sobą 90,2 % gimnazjalistów klas III i 94,8 % uczniów klas II ponadgimnazjalnych.

### **3.2. Diagnoza Nowego Dworu Mazowieckiego**

#### **3.2.1. Dane szacunkowe**

Odnosząc się do ogólnopolskich statystyk, można przyjąć, że dla Nowego Dworu Mazowieckiego (bardzo ostrożnie szacując) liczby te wynoszą: ok. 550 osób uzależnionych od alkoholu, ok. 1400 osób pijących szkodliwie, ponad 2 000 osób w rodzinach dotkniętych problemami alkoholowymi, w tym ok. 350 dzieci (wiele z nich w bardzo trudnej sytuacji życiowej) oraz ponad 1 000 dorosłych i dzieci – ofiar przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym.

Powyższe, szacunkowe dane, wskazują na konieczność dotarcia z profesjonalnie przygotowaną ofertą pomocy do dużej liczby dorosłych oraz dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy. Konieczne jest zapewnienie oraz zwiększenie dostępności profesjonalnej, dostosowanej do potrzeb, oferty pomocowej.

### **3.2.2. Wyniki diagnozy społecznej realizowanej wśród dzieci i młodzieży nowodworskiej**

Z wyników badania społecznego przeprowadzonego wśród uczniów szkół nowodworskich w roku 2008 przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Nowym Dworze Mazowieckim, na zlecenie Urzędu Miejskiego wynika, że;

- a) 50% młodzieży badanej przyznaje się do picia piwa kilka razy w miesiącu, a prawie jedna czwarta do picia go kilka razy w tygodniu;
- b) młodzi ludzie w przeważającej większości spożywają alkohol na spotkaniach z rówieśnikami i bez nadzoru dorosłych;
- c) 17% badanych uczniów szkół podstawowych ma kontakt z alkoholem w domu na specjalnych uroczystościach rodzinnych;
- d) 30 % badanych jest w stanie bez problemu zdobyć każdy rodzaj alkoholu;
- e) wśród powodów, dla których młodzież sięga po alkohol i inne środki odurzające badani wskazują: chęć zapomnienia o problemach osobistych, potrzebę zaimponowania kolegom, presję otoczenia, nudę, dobry sposób na relaks;
- f) młodzi ludzie przypuszczają, że zarówno większość osób w ich klasie (39,%), jak i z grona ich znajomych (37,5%) pije czasem alkohol;
- g) 90,5 % badanych uczniów deklaruje, że nie zażywa narkotyków;
- h) młodzi ludzie zażywają narkotyki głównie na imprezach towarzyskich (4,8%), na spotkaniach z kolegami (3,9%) i na dyskotecie (3,5%);
- i) młodzież deklaruje doświadczanie przemocy rówieśniczej: multimedialnej - 49% szarpanie/popychanie – 49,8%; pobicie – 46,6%; wymuszenia – 26,9%, napaść – 13% i w domach rodzinnych: wyzwiska - 20,9%, groźby - 8,3%, szarpanie i popychanie - 8,3%;
- j) młodzież nowodworska wobec zjawiska przemocy przyjmuje postawę „biernego świadka” – na pytanie „kiedy widzisz przemoc to...”, odpowiada:

odchodzę -23,3%, nie robię nic - 21,%, przyglądam się - 10,7%, śmieje się ze wszystkimi - 4,3%/

Przytoczone wyniki badań, wskazują na konieczność prowadzenia działań profilaktycznych o charakterze edukacyjnym i korekcyjnym wśród młodzieży szkolnej, w tym programów uczących radzenia sobie z własną agresją. Niezbędne jest także zapewnienie oferty wsparcia dla rodziców, opiekunów i nauczycieli poprzez finansowanie m.in. programów rozwijających umiejętności wychowawcze.

### **3.2.3. Pomoc społeczna**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowy Dworze Mazowieckim średnio rocznie obejmuje pomocą ok. 900 rodzin, w których żyje ogółem ok. 2 150 osób. Średnio w przypadku ok. 260 rodzin, głównym powodem przyznania pomocy był problem alkoholowy.

Nie jest to równoznaczne z liczbą osób uzależnionych objętych pomocą Ośrodka, ponieważ w przypadku wielu rodzin, jako główny powód przyznania pomocy wskazano np. ubóstwo bezrobocie, niepełnosprawność lub przemoc. Często w jednej rodzinie mamy do czynienia z kilkoma dysfunkcjami. A w wielu przypadkach to właśnie alkohol jest ich przyczyną.

Wśród głównych powodów udzielenia pomocy społecznej mieszkańcom Nowego Dworu Mazowieckiego Ośrodek wyróżnia: ubóstwo (55 % beneficjentów), bezrobocie (49 %), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych (35 %), niepełnosprawność (46%), długotrwała lub ciężka choroba oraz alkoholizm.

Podobnie jest z przemocą domową. W roku 2007 była ona głównym powodem przyznania pomocy 54 rodzinom (145 osób), jednak należy szacować, że problem ten jest znacznie większych rozmiarów.

## **4. Grupa docelowa Programu**

Odbiorcami Programu będą mieszkańcy miasta Nowy Dwór Mazowiecki, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania i uzależnienia od alkoholu, innych środków psychoaktywnych oraz ich konsekwencjami, a także wszyscy zainteresowani tą problematyką.

## **5. Cele Programu**

5.1. **Cel strategiczny:** Ograniczenie skali problemów związanych z używaniem i uzależnieniem od alkoholu i narkotyków wśród mieszkańców Nowego Dworu Mazowieckiego.

**5.2. Cele operacyjne:**

- I. Zwiększenie dostępu do profesjonalnych działań pomocowych osobom z problemem uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych zamieszkującym w Nowym Dworze Mazowieckim.
- II. Ograniczenie występowania problemów związanych z nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu i innych środków psychoaktywnych poprzez prowadzenie działalności profilaktycznej i informacyjnej na rzecz mieszkańców miasta Nowy Dwór Mazowiecki oraz wspieranie podmiotów w ich realizacji.

**6. Formy i metody realizacji celów Programu:**

**Cel I. Zwiększenie dostępu do profesjonalnych działań pomocowych osobom z problemem uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych zamieszkującym w Nowym Dworze Mazowieckim oraz wsparcie podmiotów w ich realizacji.**

1. Zapewnienie mieszkańcom miasta Nowy Dwór Mazowiecki dostępu do profesjonalnych działań pomocowych w zakresie problemów uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, poprzez realizację;
  - 1.1. programów edukacyjno – korekcyjnych dla sprawców przemocy;
  - 1.2. programów wspierających proces zdrowienia osób uzależnionych;
  - 1.3. udzielania pomocy w organizacji i funkcjonowaniu grup wsparcia dla osób uzależnionych,
  - 1.4. prowadzeniu Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu, pomocy psychospołecznej prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą domową.

**2.1. Dla dorosłych – poprzez;**

- 2.1.1. dofinansowanie poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób i rodzin z problemem uzależnienia i przemocy;
- 2.1.2. realizację programów interwencyjnych i edukacyjnych dla ofiar



przemocy domowej;

2.1.3. realizację programów wsparcia dla osób współuzależnionych,

2.1.4. realizację programów dla ofiar przemocy domowej,

2.1.5. dofinansowanie wyjazdów terapeutycznych dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;

## **2.2. Dla dzieci i młodzieży – poprzez;**

2.2.1. realizację programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,

2.2.2. zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia programów profilaktycznych, socjoterapeutycznych w tym m.in. art. plastyczne, spożywcze itp,

2.2.3. realizację programów opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym;

2.2.4. zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w rozwiązywaniu problemów młodych ludzi;

2.2.5. zapewnienie pomocy w sytuacji kryzysowej;

2.2.6. dofinansowanie dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym wypoczynku połączonego z programem profilaktycznym i/lub terapeutycznym.

## **3. Udzielanie pomocy osobom z problemem alkoholowym przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach realizacji procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.**

3.1. Zadania Miejskie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

3.1.1. motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego;

3.1.2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej (wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje) lub wskazywanie miejsc gdzie taką pomoc uzyskają;

3.1.3. prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

3.1.4. współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;

3.1.5. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;

- 3.1.6. udział w tworzeniu i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy dla miasta Nowy Dwór Mazowiecki;
- 3.1.7. kontrola punktów sprzedaży alkoholu pod względem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz warunków pozwolenia na sprzedaż alkoholu;
- 3.1.8. wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim Nr XXXIV/433/2001 z dnia 11 października 2001 roku *w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Nowy Dwór Mazowiecki, warunków sprzedaży tych napojów oraz liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (za wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży* oraz w oparciu o zapisy art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 3.2. Członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołuje Burmistrz, raz w roku, po uchwaleniu Programu przez Radę Miejską.
- 3.3. Zasady wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3.3.1. Przewodniczący Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości nie większej niż 500 zł miesięcznie, tj. 125 zł za czynność tj.: udział w posiedzeniu Komisji, dyżur, kontrola punktu sprzedaży alkoholu.  
Wynagrodzenie jest naliczane na podstawie sporządzonej listy obecności, proporcjonalnie do liczby czynności.
- 3.3.2. Członkowie Komisji pobierają wynagrodzenie w wysokości 75 zł za czynność zleconą przez Przewodniczącego, nie więcej niż 375 zł miesięcznie. Wynagrodzenie jest naliczane proporcjonalnie do liczby zrealizowanych i udokumentowanych czynności. Liczba czynności płatnych w miesiącu nie może przekraczać 5.
- 3.3.3. Przewodniczący Komisji, w terminie do dnia 20 następnego miesiąca przedkłada Burmistrzowi listę wynagrodzeń członków Komisji.
- 3.3.4. Lista wynagrodzeń powinna być sporządzona na podstawie:
- listy obecności członków Komisji na dyżurach,
  - listy obecności członków na posiedzeniach Komisji,

- potwierdzonego udziału w kontroli punktu sprzedaży alkoholu,
- indywidualnych kart czynności prowadzonych przez członków Komisji.

3.3.5. Regulamin pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa Burmistrz miasta Nowy Dwór Mazowiecki w formie zarządzenia.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, placówek oświatowych w rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

4.3. Dofinansowanie pobytu osób nietrzeźwych dowożonych z terenu Nowego Dworu do placówek realizujących zadania Izby Wyrzeźwień.

4.3.5. Zapewnienie opieki osobom nietrzeźwym oraz dostępu do informacji o możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej.

4.4. Zapewnienie transportu, we współpracy ze Strażą Miejską i Policją, osobom nietrzeźwym do placówek.

4.5. Dofinansowanie zadań realizowanych przez Poradnię Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia przy Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Nowym Dworze Mazowieckim (w części niefinansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia), oraz inne placówki i organizacje pozarządowe, w zakresie;

4.5.5. prowadzenia konsultacji i poradnictwa dla osób uzależnionych od alkoholu po zakończonym podstawowym leczeniu odwykowym oraz osób eksperymentujących z narkotykami;

4.5.6. prowadzenia programu motywującego osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego;

4.5.7. prowadzenia grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy domowej;

4.5.8. prowadzenia poradnictwa dla osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy i innych doświadczających problemów związanych z uzależnieniem.

4.5.9. dofinansowania napraw remontowych placówki oraz doposażenia w materiały i sprzęty niezbędne do prawidłowego realizowania programów mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień.

4.6. Dofinansowanie świetlic socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych oraz klubów młodzieżowych i innych placówek oraz organizacji realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym;

- 4.6.1. realizacja programów profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- 4.6.2. przeprowadzenie, niezbędnych do prawidłowej realizacji programu napraw remontowych i zakupu wyposażenia i innych materiałów.

**Cel II. Ograniczenie występowania problemów związanych z nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych poprzez prowadzenie działalności profilaktycznej i informacyjnej na rzecz mieszkańców miasta Nowy Dwór Mazowiecki oraz wspieranie podmiotów w ich realizacji.**

- 1. Wyposażenie dzieci i młodzieży, w szczególności pochodzących z rodzin i środowisk zagrożonych problemem uzależnienia, w umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie oraz rozwoju.
  - 1.1. Dofinansowanie i realizacja programów profilaktycznych w szkołach adresowanych do dzieci i młodzieży, kadry pedagogicznej oraz rodziców i opiekunów.
  - 1.2. Organizowanie zajęć i warsztatów rozwoju osobistego i umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych marginalizacją.
  - 1.3. Udzielanie placówkom oświatowym merytorycznego wsparcia w zakresie budowania i realizacji szkolnego programu profilaktyki.
  - 1.4. Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych, w szczególności programów „pedagogów ulicy”.
  - 1.5. Dożywianie dzieci i młodzieży uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży, uczestniczącym w programach profilaktyki uzależnień, dostępu do atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego.
  - 2.1. Finansowanie zajęć pozalekcyjnych: sportowych, tanecznych, kulturalno-artystycznych, kulinarnych, plastycznych, „kół zainteresowań” (np. modelarskich, fotograficznych i innych w zależności od preferencji i zainteresowań odbiorców) itp.
  - 2.2. Organizowanie okolicznościowych spotkań np. zabawy mikołajkowej, balu noworocznego, dnia dziecka itp.

3. Podejmowanie działań na rzecz poprawy standardu funkcjonowania świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenia klubów młodzieżowych realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień.
4. Wspieranie rodzin, w szczególności zagrożonych lub doświadczających problemów związanych z uzależnieniem, w prawidłowym funkcjonowaniu.
  - 4.1. realizacja warsztatów umiejętności wychowawczych i społecznych dla rodzin niewydolnych wychowawczo,
  - 4.2. realizacja profilaktyczno-terapeutycznych wyjazdów dla rodzin oraz indywidualnej terapii rodzinnej,
  - 4.3. prowadzenie poradnictwa psychologicznego i prawnego.
5. Dofinansowanie, w zależności od potrzeb, różnych form kształcenia w zakresie rozwiązywania problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
  - 5.1. Organizowanie i dofinansowanie szkoleń, konferencji, seminariów i warsztatów edukacyjnych, podnoszących kompetencje zawodowe pracowników placówek oświatowych, świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i położnych, pracowników socjalnych, kuratorów, policjantów i strażników miejskich, członków MKRPA.
  - 5.2. Zakup materiałów informacyjnych, edukacyjnych, czasopism i książek na temat profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej.
  - 5.3. Udział w profilaktycznych kampaniach społecznych oraz podejmowanie działań edukacyjnych adresowanych do mieszkańców miasta w zakresie problemów związanych z profilaktyką uzależnień.
6. Prowadzenie działań w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.
7. Prowadzenie działań edukacyjnych wśród kierowców i rowerzystów na temat ryzyka związanego z prowadzeniem pojazdów pod wpływem środków zmieniających świadomość.

8. Dopuszczenie służb, w tym Policji, Straży Miejskiej, pracowników socjalnych w materiały edukacyjne oraz inne środki w tym np. testery narkotykowe (dotyczy Policji) zwiększające ich możliwości skutecznego działania w zakresie profilaktyki uzależnień oraz ograniczania problemów alkoholowych.
9. Ograniczenie zjawiska przemocy domowej.
  - 9.1. Dofinansowanie szkoleń osób zajmujących się problemem przemocy domowej w tym finansowanie szkoleń dla członków powołanego przez Burmistrza zespołu interdyscyplinarnego oraz pracowników innych służb zajmujących się tym problemem.
  - 9.2. Prowadzenie poradnictwa dla osób doświadczających problemu przemocy domowej,
  - 9.3. Prowadzenie grup wsparcia psychologicznego dla ofiar.
  - 9.4. Działania na rzecz dobrej współpracy służb społecznych.
10. Prowadzenie i finansowanie badań, diagnoz i analiz w zakresie problemów narkotykowych.